

Når det selvfølgelige bliver væk

**Unge marginalisering – oprør
eller tab af det selvfølgelige**

Problemstilling

- **Marginalisering – social dynamik**
- **Valg af marginalisering som oprør**
- **Den usynlige marginalisering
– tab af selvfølgelighed**
- **Uniformering som ny fornemmelse**

Social marginalisering

- **Begrænset betydning**
- ***Jobs på arbejdsmarkedet***
- **Begrænsede adgangsveje**
- ***Må vælge det der er muligt ....***
- **Begrænsede evner / ressourcer**
- ***Social arv, hverdagens stempling, udgrænsning blandt udgrænsede***

Et liv i randområder

- **Tematiseres som en overgang**
- **Politisk problem – jævnlige**
- **Fælles dårlig samvittighed**
– om muligt, måske
- **Samfundsmæssigt paradoks:**
Unge er overflødige og fremtiden
– **de udødelige med vilde kræfter**

1. Oprør – en mulighed?

- **Oprørets væsen – udfordrer det etablerede (for alvor)**
- **Unge med overskud nok til at vælge underskuddet – *musikken***
- **Valget af det marginale som livsform – et valg af en fortælling – *skraldere***
- **Måske en udfordring af ‘konkurrencestaten’**

Livet som fortælling

- **‘Du er dine valg’**
- **Tilværelsen opfattes som en iscenesat fortælling**
- **Viden om samfundet nødvendigt**
- **Det ‘hippe’ som omdrejningspunkt**
- **Medier som adgang til det hippe, det offentlige og det sociale**

Det usynlige sikkerhedsnet

- **Understøttes af ‘usynlig hjælp’**
  - **det løse arbejde**
  - **forældre**
  - **bistand / understøttelse**
- **Efter en periode kan strategien vendes til en midlertidig undtagelse**
- **En erfaring og en styrke (minus oprør)**

2. Den usynlige marginalisering

- **Unge identitet er præget af:**
  - **(tvang til) selvstændige valg**
  - **opsøger kanter**
  - **i en seriel verden**
- **Opmærksomhed på egen fortælling**
  - **profileret gennem det hippe**
- ***Udfarende og aktiv – og rastløs***

Rastløshed

- **Interaktivitet som praksis – det tilgængelige der kan forandres**
- **Umiddelbar tilstedeværelse – kan ikke vente**
- **Nærvær og rastløshed**
- **Blikket mod muligheder**
- **Ikke som *politisk* men som *socialt* projekt**

Sårbarhed

- **Blikket for muligheder – ikke nødvendigheder**
- **Samtidig et blik på sig selv – selvvurderingen (*selvoptagethed*)**
- **Sårbarheden breder sig – er jeg ‘rigtig selvstændig’**
- **Symptom: nervøsitet, stress, mavepine, søvnproblemer, lav livstilfredshed osv.**

Virkelighedens paradoks

- **Mister fornemmelsen for selvfølgeligheder:**
- **Besvær, det unyttige, sliddet, øvelsen, omvejen .... det der udtrykker, at der er 'andre' i min hverdag**
- **Manglende respekt for 'den anden'**
- **Paradoks: Den anden nødvendig for *min* kommunikation – men overflødig i / besværlig for *mit* liv**

‘Reality’ som virkelighed

- **‘Reality’ - iscenesat liv**
- **Spejler forestillinger om tilværelsen som en fortælling**
- **Spidsformulerer ideale paradokser og mulige svar**
- **Udstiller de tåbelige – og heltene**
- ***Usle tabere (egen skyld) og seje vindere (egen fortjeneste)***

Mister sig selv

- **Som kæreste – iscenesat middag / frieri / bryllup / bolig / fritid .....**
- **Som forældre – mangler fornemmelse for normer, hjælp, pleje**
- **Som studerende – hvad er pensum**
- **Som medborger – hvad er fællesskabet, andres behov, osv**
- **Vigtigt: hvordan bliver jeg en stjerne?**

Den usynlige marginalisering

- **Unge uden fornemmelse for virkelighed / de andre**
- ***Fra den generaliserende anden til det generaliserende selv***
- **Unge der jævnlige taber sig selv**
- **Usynligt – fordi det bliver mere og mere almindeligt**

Uniformering som svar

- **Nogle finder pladser i uniformeringens faste regler, hierarki og rollefordeling**
- **Rockere, bander, nørder, støtter, menigheder ....**
- **Totalitære rammer for unge der har tabt sig selv**
- **Får en rolle – og en position: *vagten...***

Marginalisering

- **Social marginalisering**
- **Marginalisering som rollespil –
ressourcestærk leg med noget andet**
- **Unge der mister fornemmelsen for
selvfølgeligheder
..... og respekten for andre**
- **Det pædagogiske svar: synliggørelse
af egne erfaringer - og fællesskaber
som muligheder og begrænsninger**

Et mønster – og en balance

